

Dit exemplaar bestaat uit 5 blz.

**GEHEIM**

DE VIERDE INTERNATIONALE

S a m e n v a t t i n g

De allerwegen ontstane ideologische discussie in de communistische beweging biedt de Trotskisten de hoop weer invloed te kunnen oefenen op de gang der communistische wereldbeweging.

Werkte de Nederlandse sectie van 1952 tot voor kort op bedekte wijze in de Partij van de Arbeid, thans presenteert zij zich openlijk als voorvechtster van een "linkse concentratie" van potentieel revolutionaire groeperingen in Nederland met als meest directe doel de "Stalinistische bureaucratie" in de Communistische Partij ten val te brengen (Paul de Groot c.s.).

Of zij hierin zullen slagen lijkt voorshands op zijn minst twijfelachtig.

**GEHEIM**

Dit exemplaar bestaat uit 5 blz.

**GEHEIM**

DE VIERDE INTERNATIONALE

De Nederlandse sectie van de Trotskistische (IVe) Internationale is een kleine groep, die in feite gedragen en geleid wordt door enige tientallen actieve leden. Haar invloed is gering. Als zelfstandige groepering speelt zij in het publieke leven in Nederland dan ook geen rol.

Ontstaan uit het conflict tussen de vroegere leiders van de bolsjewistische revolutie in de Sowjet-Unie, Stalin en Trotsky, staat de Trotskistische beweging uiteraard vijandig tegenover de Russische machthebbers ("de bureaucratie"), die volgens haar de wil van het volk onderdrukken en een karikatuur hebben gemaakt van de Marxistisch-Leninistische denkbeelden.

Het Trotskisme bleek nimmer in staat de arbeiders in grote getale achter zich te scharen. Sinds 1952 heeft de Nederlandse sectie de rollen dan ook omgedraaid en is officieel van het politieke toneel verdwenen, terwijl de leden de opdracht kregen onopgemerkt binnen te dringen in de Partij van de Arbeid en het NVV.

Deze "intredepolitiek" werd uitgevoerd overeenkomstig de instructies van het 3e Wereldcongres van de IVe Internationale in 1951 en had ten doel de democratische socialistische organisaties door bedekte agitatie tot een radicale politiek aan te zetten.

Zoals bekend leidde deze activiteit er toe, dat de Trotskisten de leiding veroverden van het Sociaal Democratisch Centrum in de PvdA - totdat dit op last van het partijbestuur in 1959 werd ontbonden. Weliswaar zetten de Trotskisten daarna individueel hun pogingen om de massa der PvdA-leden te beïnvloeden voort, doch zij waren hun belangrijkste positie kwijt.

In feite waren zij dus even ver als in 1952.

Ondanks veelvuldig getheoretiseer over eventuele andere wegen zijn de Trotskisten er tot nu toe niet in geslaagd nieuwe belangrijke contacten te leggen. Zij besteedden enige aandacht aan splintergroepjes onder de jeugd ("Socialistische Jeugd", "Socialistische Ontmoetingskernen") en ageren nog wat in anti-kolonialistische comité's (El Djil El Djadid, Cuba-comité), doch geen van deze activiteiten leidde tot vergroting

**GEHEIM**

Dit exemplaar bestaat uit 5 blz.

**GEHEIM**

- 3 -

van hun politieke invloed.

### Nieuwe oriëntatie?

De door het Sino-Sowjet-conflict losgemaakte discussie in de communistische wereld en het daaruit voortgevloeide proces van afbrokkeling van de dirigistische macht van de Communistische Partij der Sowjet-Unie over de andere CP-en begroetten de Trotskisten als een gezonde en hoopvolle ontwikkeling. Optimistisch als zij zijn, zien zij daarin het begin van het einde voor de dictatoriale bureaucratie in de Sowjet-Unie.

Dat zij deze ontwikkeling willen verhaasten blijkt wel uit hun oproep in 1963 voor een internationale conferentie van "alle organisaties, die het marxisme-leninisme aanhangen", daaronder begrepen alle CP-en (!), de IVe Internationale, de Cubaanse en andere Latijns-Amerikaanse revolutionairen, de Joegoslavische Liga van communisten en pro-Chinese communisten, die uit de officiële CP-en zijn geroyeerd.

De voorstanders van deze gedachte realiseren zich wel, dat een dergelijke conferentie, die immers ten doel heeft alle tegenstanders van de "Sowjet-bureaucratie" te verenigen, met grote voorzichtigheid dient te worden gedirigeerd. Vandaar dat de gedachtenwisseling alleen gericht mag worden, zo zeggen zij, op het principe van de gelijkheid der arbeidersstaten. Onderwerpen, die nieuwe meningsverschillen kunnen doen ontstaan - b.v. vraagstukken van tactiek in de strijd tegen het kapitalisme - moeten worden vermeden.

### Uitwerking

Kennelijk in verband met de nieuwe oriëntatie verscheen - voor het eerst sinds 1952 - de Nederlandse sectie van de IVe Internationale begin van dit jaar weer openlijk op het toneel. Onder deze naam verspreidden de Trotskisten op 9 januari 1965 in Amsterdam een pamflet, waarin o.m. het volgende werd gesteld:

"In de Sowjet-Unie en de andere arbeidersstaten, met uitzondering van China en Albanië, voltrekt zich een groot democratiseringsproces. De communistische beweging waarin de democratie werkelijk hersteld zal zijn, zal weer de hoop van alle onderdrukten in de gehele wereld worden."

**GEHEIM**

Dit exemplaar bestaat uit 5 blz.

- 4 -

**GEHEIM**

Andere feiten, in dit verband van belang, zijn de volgende:

- a. De trotskistische voormannen N. Ferarez en I. Cornelissen hadden medio april 1965 een onderhoud met de hun welgezinde R.H. van der Horst, bezoldigd redacteur van het PSP-blad "Bevrijding" en PSP-candidaat te Amsterdam voor de eerstkomende gemeenteraadsverkiezingen. Zij bespraken de mogelijkheid om te komen tot een "linkse concentratie" van de Nederlandse Sectie der IVe Internationale, de Socialistische Werkers Partij (SWP) en de Pacifistisch Socialistische Partij (PSP). De Trotskisten drongen daarbij aan op een regelmatig politiek beraad.
- b. In mei 1965 werd "De Internationale", blad van de Nederlandse Trotskisten, voor het eerst in zijn bestaan opengesteld voor discussiebijdragen van "alle communisten en socialisten, die een aandeel willen leveren aan de democratisering en ontbureaucratisering van de arbeidersbeweging".

"De nieuwe communistische wereldbeweging", zo heet het daarin, zal een bondgenootschap zijn tussen de communistische partijen in de arbeidersstaten waarin de arbeidersdemocratie is hersteld, de communistische partijen in de kapitalistische landen die ontdaan van hun hele of halve Stalinistische leiders de reeds thans historisch overleefde sociaal-democratie definitief zullen hebben vervangen en de revolutionaire bewegingen van anti- (hier is in de tekst een zin weggefallen, wellicht iets als: -imperialistisch en anti-kapitalistisch ka- )-rakter in de koloniale landen."

- c. Op 17 mei 1965 verzond het "politiek bureau van de Nederlandse sectie van de IVe Internationale" per post circa 1500 exemplaren van een pamflet aan (oud-) CPN-leden met een felle aanval op CPN-voorzitter Paul de Groot. Niet alleen heeft deze "de CPN na 1945 van nederlaag naar nederlaag gevoerd, liquideerde hij op zijn bekende bureaucratische Stalinistische wijze de EVC en dreef hij vele goede communisten zoals H. Gortzak en G. Wagenaar uit de partij, maar ook voor en tijdens de oorlog was De Groot de laffe afbreker van wat vele goede met idealisme bezielde communisten opbouwden. ....

**GEHEIM**

Dit exemplaar bestaat uit 5 blz.

GEHEIM

- 5 -

Het is een zaak van alle communisten in het land dat De Groot c.s. worden afgezet en het Leninistische democratisch-centralisme in de partij wordt hersteld".

#### Commentaar

Uit de "nieuwe oriëntatie" komt naar voren, dat de Nederlandse Trotskisten hun hoop op een onmiddellijke bekering van de brede arbeidersmassa voorlopig hebben opgegeven. Hun aandacht zal in de naaste toekomst vooral gericht zijn op de radicale elementen daarin, teneinde die te verenigen in een "linkse concentratie". Kennelijk beogen zij daarmee een hefboom te vormen tot "ontbureaucratisering" van de CPN en in breder verband van de communistische wereldbeweging. Het slagen van deze opdracht wordt als noodzakelijke voorwaarde gezien voor het winnen van het vertrouwen van de arbeidersmassa's. Het behoeft geen betoog dat ondanks deze gewijzigde tactiek de Trotskistische revolutionaire doelstellingen onveranderd blijven gelden.

Het is overigens duidelijk, dat hun gehele gedachtengang voorbij gaat aan de reële machtsverhoudingen en de positie van de Sowjet-Unie als grote mogendheid. Een andere dan een "utopische" benaderingswijze van de politieke problematiek is de Trotskisten echter blijkbaar onmogelijk.

23 juli 1965.

GEHEIM